

Zápis z jednání Komise pro Chov a zdraví 30.01.2012

Přítomni: MUDr. V. Novotný, Ing. M. Příbáňová, R. Soukup, MVDr. O. Meloun, M. Fialová

1) Materiál zaslaný k zápisu z předchozího jednání

ad 8) z 06.06.2011 Žádost Klubu chovatelů naháčů týkající se vyšetření očí – PRA, PLL

Jelikož je dědičná vada PRA uvedena v řádech, klub žádá o sdělení, jak je to s povinnostmi tuto vadu zaznamenávat.

1) V chovatelském řádu FCI není povinnost PRA vyšetřovat u všech plemen kde to jde. PRA, jakožto choroba, která se vyskytuje u většího množství plemen (jako např. DKK) je tam uvedena jako příklad, nikoliv jako povinnost vyšetřovat paušálně všechna plemena (viz: "Členské země FCI a smluvní partneři jsou povinni zaznamenávat známé dědičné vady, **například** DKK nebo PRA, metodicky je potírat, neustále zaznamenávat jejich vývoj a na základě požadavku FCI o nich poskytnout zprávu. Je-li prováděn test DNA, je třeba nechat veterinárního lékaře odebírajícího vzorek zkontrolovat a ověřit identifikaci (čip nebo tetování) prověřovaného psa, tak jako v případě jakéhokoliv jiného zdravotnického postupu; certifikát s výsledkem testu musí zahrnovat identifikaci psa."

2) Psí plemena jsou globálně postižena až 800 různými dědičnými vadami, které jsou popsány. Není ani možné všechny podchytit, ani testovat. Vždy je nutné vycházet z konkrétního stavu populace v dané zemi. Např. jsme-li u PRA, u jezevčků byla povinná vyšetření u všech jedinců zařazovaných do chovu v letech 1999-2003. Za celou tu dobu bylo vyšetřeno přes 1000 jedinců (klinicky, genetický test nebyl znám), a ačkoliv v sousedním Německu se pozitivní jedinci vyskytli, u nás nikoliv. Povinnost vyšetření tedy byla zrušena a je jen dobrovolnou věcí majitelů. V samotném Německu se výskyt natolik snížil, že v loňském roce bylo od povinného vyšetření také upuštěno. Přitom mezitím genetický test vyvinut byl - pro trpasličí a králičí jezevčíky dlouhosrsté a hladkosrsté. Tento test je stále předmětem vzniku nových a nových vědeckých prací, které dokazují jeho "nefunkčnost" (resp. u plemene jezevčků, stejně jako je to možné u dalších plemen, je několik forem PRA se stejným projevem, ale rozdílným genetickým základem, takže až 30% geneticky prověřených, čistých jedinců může oslepnout z důvodu PRA, protože mají jiný typ mutace...). Ve finále i v zemi původu jezevčíka naznali, že povinné vyšetření kvůli např. 0,1% postižení populace je bezpředmětné, a že u plemene se vyskytují mnohem závažnější choroby (problémy s páteří, dědičné srdeční vady, vrozená lomivost kostí - taktéž geneticky testovatelná) a zaměřili se spíš na ně. Komise pro chov a zdraví doporučuje vždy nejdříve provést rozbor populace plemene z hlediska zdraví (o čemž by měly mít kluby dostatečný přehled) a zaměřit se na choroby, které konkrétní plemena trápí.

Na základě výše uvedených skutečností je na rozhodnutí chovatelského klubu přijmout taková opatření a PRA například po určitou dobu vyšetřovat, pak toto období vyhodnotit a na základě závěrů se rozhodnout PRA dále vyšetřovat a nebo zrušit povinnost vyšetřovat.

2) Žádost plemenné knihy týkající se zapůjčení zahraniční feny bez vyhodnocení DKK

Plemenná kniha spolu s chovatelkou žádá o radu v případě zapůjčení slovenské feny plemene středoasijský pastevecký pes na jeden vrh do Čech. Fena je na Slovensku chovná, ale nemá vyšetření na DKK. Chovatelka uvádí, že fena je z jejího chovu, rodiče jsou oba DKK negativní a sourozenci též.

Zákon považuje chov na jedincích, kteří mají vysoký stupeň DKK (stupeň E) za týrání chovem. Domníváme se, že ke splnění této zákonné podmínky (vyšetření DKK) by se chovatelka měla v tomto duchu rozhodnout a v našich podmínkách fenu na DKK nechat vyšetřit. Komise pro chov a zdraví v tomto případě apeluje na chovatelskou odpovědnost.

3) Stížnost na poradce chovu

Žadatelky se obracejí na KCHZ se stížností týkající se chovu plemene tosa inu. Uvádějí, že fena Tensaji Tosa Centrum nemá zhotoven RTG na dysplazii a přesto je používána v chovu, její potomci mají těžký stupeň dysplazie 4 /4. Stěžovatelky žádají KCHZ, aby v chovatelské stanici Tosa Centrum byla provedena důsledná kontrola zdravotního stavu všech psů a fen a i následná kontrola pravosti výsledků RTG na dysplazii, které je zhotoveno na Slovensku.

Obecně je známo, že plemeno tosa inu, co se týče DKK, patří k nejvíce postiženým plemenům. Zákon považuje chov na jedincích s vysokým stupněm DKK za týrání chovem. Případy týrání jedince chovem řeší Státní veterinární správa na základě oznámení. Dále za účelem naplnění zákonné povinnosti by měl sám klub přijmout taková opatření, aby se předešlo týrání chovem jedinců s vysokým stupněm DKK. Je na rozhodnutí chovatelského klubu, zda bude uznávat vyhodnocení DKK provedené v jiném státě.

4) Žádost o vystavení rodokmenů vrhu feny Calamity Jean Dominik

Basset klub ČR žádá KCHZ o souhlas s vystavením PP. Výše uvedenou fenu nedopatřením nakryl pes ve věku 12 měsíců. Jedná se o importovaného a exteriérově vynikající psa, který měl již v této době provedenou bonitaci. Basset klub uvádí, že se výbor tímto pochybením zabýval a projednal záležitost s chovatelkou, která uvedla, že vzniklých problémů lituje. Klub navrhl kárné opatření, které chovatelka přijala.

Komise pro chov a zdraví tento případ musí posuzovat jako dosud, to znamená jde o porušení zákona na ochranu zvířat. Komisi pro chov a zdraví je známo, že v nedávné době P ČMKU učinilo rozhodnutí na základě rozboru zákona, který poskytlo Ministerstvo zemědělství. Pokud P ČMKU akceptuje tento výklad i v tomto případě, KCHZ vezme jeho rozhodnutí na vědomí. Zároveň doporučuje P ČMKU vydat stanovisko, kterým by se Komise pro chov a zdraví mohla řídit do budoucna, aby

nevydávala rozporná vyjádření ve vztahu k P ČMKU.

5) Žádost o nápravu změny podmínek chovnosti pro plemeno australský honácký pes zastřešené KCHMPP

Žadatelka uvádí, že schůze sekce australského honáckého psa v rámci KCHMPP odhlasovala nové podmínky pro chov: „Jeden z rodičovského páru musí být geneticky testován na PRA s výsledkem Normal/Clear nebo Pattern A nebo N/N, doloženo certifikátem“. Žadatelka uvádí, že nechala svůj chovný pár geneticky vyšetřit na prcd-PRA, které dříve nebylo požadováno. Oba byli testováni jako Normal/Clear (Pattern A). Podle známé a prokazatelné dědičnosti tohoto genu je všeobecně uznáváno, že potomci takových rodičů, tj. žádný z nich není nositelem mutovaného genu, který tuto nemoc způsobuje, jsou považováni za obligátně Normal /Clear (typ A). Podmínky, které byly v KCHMPP schváleny jsou diskriminační vůči chovatelům, kteří si tuto problematiku na své náklady ošetřili včas a produkují výhradně potomstvo prosté mutovaného genu.

Zápisní řád ČMKU v bodě 3 říká, že: „Chov jednotlivých plemen je řízen chovatelskými kluby. Chovat lze jen prostřednictvím chovatelského klubu, který je garantem za regulérnost chovu vůči ČMKU.“ Na základě této normy je na rozhodnutí klubu, jak se bude k této problematice stavět. Je nezpochybnitelné, že ze dvou jedinců, kteří mají vyšetření na prcd-PRA Normal/Normal se narodí jedinci, kteří jsou také Normal/Normal. K tomuto lze dospět pouze za předpokladu, že je prokázán původ potomků. Podle výše citovaného Zápisního řádu ČMKU je na klubu (chovatelích), jak se k této problematice postaví.

6) Záležitost týkající se původu 2 vrhů plemene whippet , které jsou zastřešeny Whippet klubem

Byla vyslovena pochybnost o původu 2 vrhů whippetů z chovatelské stanice Supersonic. Jedná se o vrh O a vrh P. Hlavním důvodem k pochybnostem je zbarvení štěňat v těchto vrzích. Z morfologického hlediska se potomstvo zejména vrhu O, poměrně výrazně odchyluje od exteriéru whippetů. Exteriér těchto zvířat vykazuje v mnoha rysech podobnost s plemenem greyhound.

K této záležitosti se též vyjádřil Whippet klub, který ve svém dopise vysvětluje genetické založení barev a tudíž popírá předchozí tvrzení. Z morfologického hlediska a z praxe a znalosti historie lze říci, že pes, který působí obavy je dokonalou kopií svého otce, který byl pro svou rychlost nazýván greyhoundem.

Dědičnost zbarvení je poněkud složitější, než jak je prezentováno stěžovateli. Zbarvení je kontrolováno několika geny, které se vzájemně epistaticky ovlivňují. Pravděpodobnost přenosu konkrétních alel je dána statisticky, z pouhých 3-2 vrhů (20-ti jedinců) nelze ještě dělat závěry. Bez ověření původu zmíněného psa Orlando Supersonic nelze k tomuto případu zaujmout stanovisko.

7) Žádost o pozastavení chovatelské činnosti Whippet klubu

Tato žádost se vztahuje k předchozímu bodu a záležitosti týkající se původu psa Orlando Supersonic. KCHZ je v dopise žádána, aby sjednotila podmínky podle dvou

klubů, zabývajících se chovem plemene whippet, které mají uchovnění na základě bonitace za účasti specializovaného exteriérového rozhodčího.

Komisi pro chov a zdraví byly předloženy dohody o jednotných chovných podmínkách pro plemeno whippet v ČR. Základem této dohody jsou chovné podmínky KCHCH (Klub chovatelů chrtů), který podepsal dohodu o jednotných chovných podmínkách s oběma dalšími kluby, zastřešujícími chov plemene whippet. Lze tedy předpokládat, že existují jednotné chovné podmínky mezi všemi subjekty, které zastřešují chov plemene whippet. Na základě této stížnosti Komise pro chov a zdraví doporučuje P ČMKU upřesnit a lépe definovat v Zápisním řádu ČMKU pojem bonitace a chovná přehlídka, protože tyto dva pojmy mohou být různě vykládány. Tato stížnost právě vychází z různého výkladu těchto pojmů.

8) Žádost o radu při postupu rebonitace

KCHZ vzala na vědomí. Případem se již zabývá P ČMKU.

9) Žádost o vydání PP na vrh R Garden Roses plemene čínský chocholatý pes

Tuto záležitost řeší P ČMKU.

10) ČPSK – žádost o upřesnění nomenklatury.

ČPSK (Český Pointer a Setter Klub) má možnost ve výjimečných případech udělit výjimku z chovných podmínek. Pro potřeby registrace jedince na PK je nutné „označit“ - dosud jako „CHOVNÝ“. Ve skutečnosti má jedinec poskytnutou výjimku z chovných podmínek, nesplňuje chovné podmínky stanovené klubem, proto označení v PP „CHOVNÝ“ není přesné.

Komise pro chov a zdraví konstatuje, že udělení výjimky z chovných podmínek je obecně možná u všech chovatelských klubů pokud to jejich zápisní řady povolují. KCHZ navrhuje, u jedinců, kteří mají výjimku z chovných podmínek dát do průkazu původu označení „**chovný s podmínkou**“ a tuto podmínku jasně specifikovat (např. omezení pouze na 1 vrh, časové omezení krytí apod.). Jedinec, který splňuje chovné podmínky chovatelského klubu je automaticky označen jako „**chovný**“. Tím dojde k zásadnímu odlišení výše uvedených skutečností.

11) Žádost týkající se souhlasu s řádným zápisem štěňat plemene whippet do plemenné knihy ČMKU

Předsednictvo Whippet klubu žádá KCHZ o souhlas se zapsáním štěňat, která se narodila ze spojení Clint Eastwood Cinpress a Annabell z Osirisova domu. Klub uvádí, že došlo k náhodnému nakrytí feny, která splňuje podmínky chovnosti, psem, kterému v době nakrytí scházelo 15 dnů k požadovanému věku použitelnosti k chovu. Podmínky chovnosti pes plánovitě splnil 25.09.2011, což bylo 4 týdny po nakrytí feny. Whippet klub se zápisem souhlasí, chovatel bude kárně potrestán zákazem chovu na 1 rok.

Komise pro chov a zdraví bere na vědomí odlišné stanovisko P ČMKÚ ve věci vydání PP.

12) Sebózní adenitida u plemene akita inu.

Pan Ladislav Kortiš doručil komisi pro chov a zdraví obsáhlý materiál, který se týká problematiky onemocnění sebózní adenitidou (SA) u plemene akita inu.

Zápisní řád ČMKU v bodě 3 říká, že: „Chov jednotlivých plemen je řízen chovatelskými kluby. Chovat lze jen prostřednictvím chovatelského klubu, který je garantem za regulérnost chovu vůči ČMKU.“ Na základě této normy je na rozhodnutí klubu, jak se bude k této problematice stavět. Komise pro chov a zdraví připomíná, že chovatelské kluby mají právní subjektivitu a upozorňuje zejména na ustanovení „chov jednotlivých plemen je **řízen** chovatelskými kluby“. Z toho logicky plyne, že je na rozhodnutí a vůli chovatelů a členů klubu tuto problematiku řešit. KCHZ doporučuje v této otázce spolupracovat s veterinárními lékaři, zejména se specialistou na dermatologii MVDr. Janem Rybníčkem, který má dle našeho mínění s tímto onemocněním a jeho diagnostikou největší zkušenosti.

Termín příštího jednání KCHZ je stanoven na 11.6.2012

Zápis podléhá schválení P ČMKU.

Zapsala: Ing. Michaela Přibáňová, Ph.D.

Ověřovatel zápisu: MUDr. V. Novotný, MVDr. O. Meloun